

Vergaderjaar 2020–2021

31 839

Jeugdzorg

Nr. 768

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 februari 2021

1. Inleiding

Op 14 december 2020 hebben de Minister voor Rechtsbescherming en ik met uw Kamer een debat gevoerd over de ontwikkelingen van de jeugdbescherming en jeugdreclassering in Zeeland. Tijdens dit debat hebben mevrouw Westerveld c.s. een door uw Kamer aangehouden motie ingediend die het kabinet verzoekt om sluitingen van jeugdzorginstellingen sinds de decentralisatie te evalueren. Daarbij wordt ook gevraagd om een stappenplan met de rollen van alle partijen om dit soort situaties in de toekomst te voorkomen.¹ In reactie op de motie heb ik toegezegd uw Kamer in februari 2021 te informeren over leerpunten uit casuïstiek rond jeugdzorgaanbieders in financiële problemen, met conclusies die op basis van de leerpunten kunnen worden getrokken. Met deze brief geef ik daar, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming, invulling aan.

Daarnaast bied ik u hierbij het rapport «Financiële positie jeugdhulpaanbieders 2019»² aan van de Jeugdautoriteit dat in februari 2021 is afgerond.³

2. Hoofdpunten uit deze brief

- Om de continuïteit van zorg voor jeugdigen te borgen, hebben gemeenten, inspectie, OZJ, Jeugdautoriteit en Rijk taken en verantwoordelijkheden verdeeld.
- Uit het rapport *Financiële positie jeugdhulpaanbieders 2019* van de Jeugdautoriteit blijkt dat, op basis van de financiële gegevens, jaarverslagen en mediaberichten van 2019, 36% procent van alle aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering

¹ Kamerstuk 31 839, nr. 753

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

³ Kamerstuk 31 839, nr. 750

een verhoogd risico op financiële problemen en/of risico's op discontinuïteit van de hulpverlening heeft. De Jeugdautoriteit voert de komende maanden een verdiepingsonderzoek uit.

- Uit de casuïstiek rond jeugdzorgaanbieders in financiële problemen zijn zeven leerpunten op te maken. Op al die leerpunten zijn de afgelopen periode stappen in gang gezet, zoals de voorbereiding van diverse wetsvoorstellen om de regionale samenwerking te versterken, het opdrachtnemerschap van aanbieders te verstevigen en zowel inzicht als toezicht te versterken.

3. Waarborgen voor continuïteit van zorg

In lijn met de brief van de Minister van VWS van oktober 2019 over het beleid rond zorgaanbieders in de financiële problemen is de kern van het beleid: de continuïteit van zorg voor de cliënt staat centraal, niet de continuïteit van een individuele zorgaanbieder.⁴ Aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn zelf verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van de organisatie, de borging van de kwaliteit van zorg en – indien nodig – een zorgvuldige zorgoverdracht van cliënten. Van hen wordt verwacht dat ze tijdig maatregelen nemen om eventuele financiële problemen te voorkomen en, wanneer dit niet lukt, tijdig met betrokken stakeholders zoals gemeenten (inkopers) in overleg gaan over een oplossing.

Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor een toereikend aanbod van jeugdhulp. Ook na de sluiting van een jeugdhulpaanbieder of gecertificeerde instelling moeten zij zorgen dat kinderen en hun gezinnen passende jeugdhulp krijgen. Gemeenteraden hebben daarbij een toezichthoudende rol richting de colleges van B&W in hun gemeenten. Zeker bij weinig voorkomende complexe hulp hebben aanbieders meerdere gemeenten als financier. Daarom kunnen gemeenten hun wettelijke verantwoordelijkheid alleen nakomen als zij bovenregionaal samenwerken. Er zijn, onder regie van de VNG, accounthoudende regio's ingesteld voor 53 aanbieders van weinig voorkomende specialistische jeugdhulp die bij risico's van discontinuïteit een coördinerende rol hebben naar andere regio's.⁵

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is verantwoordelijk voor het toezicht op kwaliteit en veiligheid van de zorg en – waar nodig – de overdracht van zorg. De IGJ werkt hierbij nauw samen met de Jeugdautoriteit, in 2019 opgericht om bij te dragen aan borging van de continuïteit van jeugdhulp, kinderbescherming en jeugdreclassering. IGJ en Jeugdautoriteit delen actief signalen over financiële problemen bij jeugdhulpaanbieders en delen informatie over de monitoring van bestuurlijke maatregelen. De IGJ houdt gedurende het proces toezicht op de kwaliteit van zorg, waarbij zorgcontinuïteit voor de cliënt een belangrijke eis is. De IGJ kan vanuit haar eigen verantwoordelijkheid zelfstandig besluiten wanneer toezicht en handhaving nodig is.⁶

Namens het Rijk ben ik – vanuit het publieke belang van zorg voor de jeugd – verantwoordelijk voor het functioneren van het stelsel van jeugdhulp, samen met de Minister voor Rechtsbescherming voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

⁴ Kamerstuk 32 620, nr. 235

⁵ <https://vng.nl/nieuws/lijst-accounthoudende-regios-jeugdhulp-openbaar>

⁶ Kamerstuk 32 620, nr. 235

Zoals nader toegelicht in de brief van de Minister van VWS van januari 2020 is in eerste instantie de accounthoudende regio van de betreffende aanbieder aan zet bij financiële en/of organisatorische problemen die kunnen leiden tot discontinuïteit van cruciale jeugdhulp (of jeugdbescherming/jeugdreclassering).⁷

Als dit niet tot een oplossing leidt, kan de aanbieder of de (accounthoudende) gemeente het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) vragen in actie te komen. Het OZJ biedt eerstelijns bemiddeling, waaronder ondersteuning en advies bij geschillen tussen gemeenten onderling of tussen gemeenten en aanbieder. Indien het OZJ geen uitkomst biedt, kan geëscaleerd worden naar de Jeugdautoriteit. Als de Jeugdautoriteit in gesprek met gemeenten en aanbieders geen zekerheid kan krijgen over het waarborgen van de continuïteit van cruciale zorg voor de jeugd, escaleert de Jeugdautoriteit naar mij of de Minister voor Rechtsbescherming. Dit brengt ons in positie om regie te nemen als partijen er onderling niet uit dreigen te komen.

Vervolgens zal ik of de Minister voor Rechtsbescherming een overleg organiseren met gemeenten en aanbieders, met ieder de verantwoordelijkheden doorspreken en hen oproepen zich maximaal in te spannen om de continuïteit van zorg voor de jeugdigen en hun gezinnen te waarborgen. In uitzonderlijke gevallen kan ik na advies van de Jeugdautoriteit een beperkte financiële bijdrage leveren op basis van de subsidieregeling «Continuïteit cruciale jeugdzorg». Hier zijn wel (strikte) voorwaarden aan verbonden, zoals het opstellen van een continuïteitsplan door de betreffende aanbieder in overleg met gemeenten.

Mochten gemeenten hun rol in het kader van zorgcontinuïteit niet of onvoldoende oppakken, dan kan het Rijk hen daarop aanspreken. In het kader van het interbestuurlijk toezicht op grond van de Gemeentewet worden vijf stappen onderscheiden, met toenemende bemoeienis van het Rijk met de gemeentelijke uitvoering. Dit wordt de «interventieladder interbestuurlijk toezicht» genoemd.⁸ De zwaarste stap hierin is indeplaatsstelling, waarbij het Rijk in de plaats treedt van de gemeente en namens en op kosten van de gemeente bijvoorbeeld een overeenkomst kan sluiten met een jeugdhulpaanbieder.

4. Financiële ontwikkelingen bij aanbieders van zorg voor jeugdigen

De Jeugdautoriteit heeft in het kader van haar monitoring- en signaleringstaak haar rapport *Financiële positie jeugdhulpaanbieders 2019* opgeleverd. Dit rapport met bijbehorende factsheet doe ik u in de bijlage⁹ toekomen en wordt na aanbidding aan uw Kamer gepubliceerd¹⁰. De analyse geeft een indicatie welke aanbieders, op basis van onder meer financiële gegevens en jaarverslagen, een verhoogd risico hebben op continuïteitsproblemen. Het is de eerste keer dat de Jeugdautoriteit dit onderzoek in eigen beheer uitvoert. Eind 2019 heeft mijn ambtsvoorganger u een vergelijkbaar onderzoek doen toekomen op basis van de jaarverslagen van 2018, uitgevoerd door Ernst&Young (EY)¹¹.

⁷ Kamerstuk 31 839, nr. 703

⁸ Kamerstuk 32 620, nr. 235

⁹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

¹⁰ <https://www.jeugdautoriteit.nl/documenten/rapporten/2021/02/05/rapport-financiele-positie-jeugdhulpaanbieders-2019>

¹¹ Kamerstuk 31 839, nr. 699

Het voorliggende onderzoek richt zich op alle aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering met een omzet van minimaal € 2 miljoen op grond van de Jeugdwet. Het onderzoek omvat in totaal 226 aanbieders die uiterlijk 19 december 2020 hun jaarverslagen hadden opgeleverd in de landelijke database «Jaarverantwoordingzorg».¹² De Jeugdautoriteit merkt 81 aanbieders (36%) aan als aanbieders met een verhoogd risico op financiële problemen en/of risico's op discontinuïteit van de hulpverlening; 90 aanbieders (40%) als middelhoog risico en 55 aanbieders (24%) als laag risico. Verder blijkt ook dat de financiële positie van aanbieders in 2019 verslechterd is ten opzichte van 2018.

Verdiepend onderzoek op basis van actuele cijfers moet uitwijzen of dit verhoogde risico leidt tot knelpunten in de continuïteit van zorg. De Jeugdautoriteit heeft afgelopen jaar een dergelijk verdiepend onderzoek gedaan op de uitkomsten van het rapport van EY over 2018.¹³ Hieruit bleek dat bij ongeveer een derde van de aanbieders die door EY waren aangemerkt als «hoog risico» de continuïteit van zorg daadwerkelijk binnen een jaar in gevaar zou kunnen komen. De Jeugdautoriteit was bij een deel van de organisaties reeds betrokken. Voor de overige maakte de Jeugdautoriteit per instelling een plan om vinger aan de pols te houden en hen nadrukkelijk te monitoren. Waar nodig wordt ook ondersteuning geboden. Daarnaast breidt de Jeugdautoriteit haar «early warning system» steeds verder uit, opdat risico's eerder gesignaleerd kunnen worden.

De Jeugdautoriteit zal de komende maanden een verdiepingsonderzoek uitvoeren bij de aanbieders die in het huidige onderzoek als hoog risico staan aangemerkt, en op basis daarvan verdere stappen ondernemen. Hierbij neemt de Jeugdautoriteit ook de resultaten mee uit de vierde corona quickscan, die de Minister voor Rechtsbescherming en ik u onlangs hebben toegezonden.^{14 15} Ik bericht uw Kamer naar verwachting in de zomer over de uitkomsten hiervan.

5. Leerpunten uit casuïstiek rond jeugdaanbieders in financiële problemen

De afgelopen jaren heeft het kabinet uw Kamer een aantal keer geïnformeerd over continuïteitsproblemen in de jeugdhulp, waarbij continuïteit van zorg samenviel met continuïteit van een specifieke aanbieder. In deze periode hebben jeugdhulporganisaties Pluryn, Juzt en Lijn5 aangegeven te gaan afbouwen. De Minister van VWS is hierop uitgebreid ingegaan in zijn brief van januari 2020¹⁶. Mede gezien ontwikkelingen bij de Hoenderloo Groep, Intervence, Juzt, Lijn5 en Parlan zien we zeven leerpunten, zoals eerder nader uiteengezet in onze recente brieven over een betere organiseerbaarheid van jeugdhulp^{17 18 19}:

¹² <https://www.jaarverantwoordingzorg.nl/gegevens-bekijken>

¹³ Kamerstuk 31 839, nr. 750

¹⁴ <https://www.jeugdautoriteit.nl/documenten/rapporten/2021/02/05/vierde-coronaquickscan-jeugdhulpaanbieders>

¹⁵ Kamerstuk 25 295, nr. 950

¹⁶ Kamerstuk 31 839, nr. 703

¹⁷ Kamerstuk 31 839, nr. 723

¹⁸ Kamerstuk 31 839, nr. 730

¹⁹ Kamerstuk 31 839, nr. 751

1) Continuïteit van weinig voorkomende specialistische zorg voor jeugdigen borgen in stabiele jeugdregio's

Gemeenten werken veelvuldig samen om de ambities uit de Jeugdwet waar te maken. Een stabiele relatie tussen gemeenten en aanbieders is een voorwaarde om de continuïteit voor de (hoog)specialistische jeugdhulp te waarborgen. De mogelijkheden die er zijn om de samenwerking in de jeugdhulpregios in te richten zorgen er echter voor dat het samenwerken de gemeenten veel tijd en energie kost. Recente ervaringen in de uitvoeringspraktijk laten zien dat binnen meerdere jeugdzorgregio's²⁰ discussie bestaat of en in hoeverre men de samenwerking met betrekking tot de taken uit de Jeugdwet in stand wil houden. Hierdoor worden in diverse regio's steeds opnieuw onderlinge samenwerkingsafspraken gemaakt. Versnippering in de contractering en het gebrek aan regie op de ontwikkeling van het zorglandschap zorgen ervoor dat de continuïteit van bepaalde vormen van zorg voor jeugdigen in het geding is. De casuïstiek van de afgelopen jaren laat zien dat continuïteit van weinig voorkomende specialistische zorg voor jeugdigen in de knel kan komen en daarmee de hulp aan kwetsbare kinderen en gezinnen, waaronder gezinnen waarop jeugdbescherming toezicht houdt.

Met de decentralisatie is de schaal waarop het opdrachtgeverschap wordt uitgevoerd verkleind. Hierdoor is meer nabijheid en samenhang van zorg mogelijk, maar dit verhoudt zich niet (altijd) goed tot de noodzakelijke schaalgrootte voor organisatie van de zorg die nodig is voor (zeer) complexe zorgvragen van specifieke jeugdigen en gezinnen. Instellingen die deze weinig voorkomende specialistische hulp bieden hebben meerdere gemeenten als opdrachtgever (vaak tientallen), waarbij afstemming en eenduidige contractering niet vanzelfsprekend is. Om deze voorzieningen toch te borgen en schokken in het jeugdstelsel te voorkomen is niet vrijblijvende regionale – en bij een aantal vormen van zorg voor jeugdigen ook niet vrijblijvende – bovenregionale samenwerking nodig.

2) Variëteit aan inkoopvoorwaarden beperken

De diversiteit tussen gemeenten in *de toegang tot en organisatie van de zorg voor jeugdigen* is inherent aan een gedecentraliseerd stelsel: er is sprake van maatwerk. Voor aanbieders en gecertificeerde instellingen is het echter complicerend dat zij zich moeten verhouden tot een groot aantal opdrachtgevers die ook de administratieve kant van de zorg voor jeugdigen verschillend aanpakken. Het geeft aanbieders en gecertificeerde instellingen extra uitvoeringslasten indien gemeenten (binnen een zelfde regio) verschillende afspraken maken met een zelfde jeugdhulpaanbieder of gecertificeerde instelling, bijvoorbeeld als zij verschillende bekostigingsmodellen hanteren of andere verantwoordingseisen voor dezelfde producten bedingen. Ook zien we dat de continuïteit van bepaalde vormen van weinig voorkomende zorg voor jeugdigen onder druk staat als gevolg van een variëteit aan inkoopvoorwaarden.

3) Bepaalde instellingen kunnen zich verbeteren richting professioneel opdrachtnemerschap

Recente inspectierapporten en casuïstiek van jeugdhulpaanbieders in financiële problemen laten zien dat nog niet alle aanbieders zich getransformeerd hebben vanuit het oude stelsel, gefinancierd door een centrale

²⁰ Met jeugdzorgregio wordt verwezen naar de huidige regio-indeling zoals gemeenten die bij aanvang van de transitie hebben ingedeeld. <https://vng.nl/publicaties/kaart-van-42-jeugdregios>.

opdrachtgever, naar de nieuwe werkelijkheid. Ook kunnen bepaalde aanbieders nog belangrijke stappen zetten in de professionalisering van het bestuur, van het interne toezicht en van de bedrijfsvoering. Dit zal bijdragen aan een professionelere opdrachtnemersrol richting gemeenten om met hen in dialoog te bouwen aan de toekomst, een stevigere basis vormen voor cliënten en professionals binnen de organisatie en continuïteitsproblematiek verminderen.

4) Reële tarieven afspreken

We zien dat de continuïteit van bepaalde vormen van weinig voorkomende zorg voor jeugdigen mede in het geding kan komen door tarieven die onder druk staan. Op grond van artikel 2.12 Jeugdwet geldt dat gemeenten en aanbieders reële tarieven afspreken voor jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. In de praktijk zien we veel discussie over de uitleg van dit wetsartikel.

5) Zorgvuldigheidseisen bij de inkoop: opdrachtgevers en opdrachtnemers informeren elkaar tijdig

Om continuïteit en kwaliteit van zorg te borgen is het noodzakelijk dat alle betrokkenen voldoende tijd hebben om veranderingen zorgvuldig door te voeren. Dat moet zorgvuldig gebeuren. Het gaat immers om kinderen, kwetsbare mensen, die moeten kunnen uitgaan van hulp. Werknemers moeten weten waar ze aan toe zijn. Om die redenen wordt van aanbieders verwacht dat ze tijdig maatregelen nemen om eventuele financiële problemen te voorkomen. Als dit niet lukt, is het van belang dat aanbieders tijdig met stakeholders zoals gemeenten (inkopers) in overleg gaan over een oplossing.

Daarnaast is het noodzakelijk dat gemeenten inzetten op een tijdige start en afronding van contractering, op meerjarige contracten (drie jaar of meer) en op continuïteit van zorg bij aflopende contracten. Deze zorgvuldigheidseisen zijn opgenomen in de Norm van Opdrachtgeverschap van de VNG. In de norm staat bijvoorbeeld dat contracten voor gesloten jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering minimaal zes maanden van tevoren worden gesloten. Het spiegelbeeldige daarvan is dat er zes maanden voor opzegging van de contracten duidelijkheid moet zijn. Contracten moeten dus zes maanden van tevoren worden opgezegd. Zoals ik tijdens het debat over Intervence van 14 december 2020 heb aangegeven, is dat bij deze organisatie niet het geval geweest. Op grond van de Norm voor Opdrachtgeverschap zou tijdige opzegging van contracten wel als uitgangspunt moeten dienen. Dat voorkomt veel onzekerheid voor alle betrokkenen.

6) Versterken van inzicht en toezicht op zorg voor jeugdigen

Het jeugdstelsel is decentraal georganiseerd. Gemeenten maken individueel de afweging welke zorg voor jeugdigen past bij de zorgvraag van hun inwoners. Dat betekent dat de regie op de organisatie van minder voorkomende, specialistische hulp aandacht vraagt. Er is onvoldoende collectieve sturing op de beschikbaarheid van deze zorg, nu en in de toekomst. Dat vraagt ook om inzicht in het totale zorglandschap zodat gemeenten/regio's hun verantwoordelijkheden waar kunnen maken²¹.

²¹ Evaluatie Jeugdwet, ZonMW, januari 2018 (Kamerstuk 34 880, nr. 1). Eindbericht van de Transitieautoriteit Jeugd, december 2018.

In 2019 is de Jeugdautoriteit opgericht om de continuïteit van cruciale jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te bevorderen. De Jeugdautoriteit heeft de taak om risico's met betrekking tot de continuïteit van cruciale zorg voor jeugdigen te signaleren, te analyseren en te rapporteren. Dat doet ze via vroegsignalering, agendering bij gemeenten/jeugdregio's en aanbieders, het maken van afspraken en, in een uiterste geval, het adviseren over tijdelijke liquiditeitssteun (in 2020 en 2021) of mij te adviseren over noodzakelijk te nemen (inter)bestuurlijke maatregelen. De taken van de Jeugdautoriteit zijn te vrijblijvend en vragen om een (wettelijke) versterking.

7) Taakvastheid versterken

Voor een goede afloop van casuïstiek rond aanbieders in financiële problemen is het van belang dat alle partijen hun taken zuiver kunnen vervullen. Dit betekent dat de belangrijkste taak voor mij als stelselverantwoordelijke is om partijen aan te spreken op hun verantwoordelijkheden en te vervullen taken. Betrokkenheid van het Rijk bij een casus heeft soms het onbedoelde effect dat andere partijen achterover moeten en/of kunnen leunen en hun verantwoordelijkheden onvoldoende (kunnen) nemen. Daarbij zien we bijvoorbeeld soms dat de politiek landelijk reeds nadrukkelijk betrokken is, terwijl het debat in Gemeenteraden nog niet of nauwelijks heeft plaatsgevonden. Verder liet de evaluatie van de Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ) zien dat de «dempende werking» van de TAJ om schokbewegingen in het zorglandschap te voorkomen, ook een remmende werking had op de ontwikkeling van het landschap. Bepaalde aanbieders wendden zich soms direct tot de TAJ zonder dat zij in gesprek waren geweest met gemeenten²².

6. Inzet kabinet nu en richting de toekomst

Mede gezien de hierboven genoemde leerpunten hebben de Minister voor Rechtsbescherming en ik de afgelopen periode samen met gemeenten, aanbieders en de Jeugdautoriteit een aantal belangrijke stappen gezet waaraan we de komende maanden verder werken. De Minister voor Rechtsbescherming en ik hebben uw Kamer hierover reeds uitgebreid geïnformeerd.²³ Om die reden licht ik onze stappen hier onder kort toe, gekoppeld aan de hiervoor genoemde zeven leerpunten.

Ad 1) Continuïteit van weinig voorkomende complexe hulp borgen in stabiele jeugdregio's

We hebben een wijziging van de Jeugdwet in voorbereiding die zich richt op het versterken van het opdrachtgeverschap van gemeenten (*wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen*). Het is nodig dat gemeenten hun gezamenlijk opdrachtgeverschap versterken door het versterken van regionale samenwerking om zo de kwaliteit en continuïteit van de zorg aan kinderen beter te borgen. In het wetsvoorstel wordt geregeld dat gemeenten binnen de jeugdhulpregio's een samenwerkingsverband oprichten voor het op basis van een regiovisie organiseren van bepaalde vormen van specialistische jeugdhulp. Ook bepalen we waarover er bovenregionale afstemming nodig is.

²² Kamerstuk 31 839, nr. 703

²³ Kamerstuk 31 839, nr. 723, Kamerstuk 31 839, nr. 730, Kamerstuk 31 839, nr. 751

Ad 2) Variëteit aan inkoopvoorwaarden beperken

Met het hierboven genoemde wetsvoorstel willen we ook de variëteit aan inkoopvoorwaarden verder beperken door middel van regionale contractering.

Ad 3) Bepaalde instellingen kunnen zich verbeteren richting professioneel opdrachtnemerschap

Ook gaan we in de Jeugdwet, naast de al bestaande eis van een openbare jaarverantwoording, een aantal eisen stellen aan goed bestuur van jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen ten behoeve van een beter systeem van intern en extern toezicht op de bedrijfsvoering (een onafhankelijk intern toezichthouder en een transparante financiële bedrijfsvoering). De eisen aan goed bestuur voor jeugdhulpaanbieders zullen zoveel mogelijk gelijk zijn aan de eisen die worden gesteld aan zorgaanbieders in de Zvw en Wlz.

Op dit moment zijn we nog in gesprek met partijen, met als doel een uitvoerbaar en effectief wetsvoorstel om de beschikbaarheid van de zorg voor jeugdigen te verbeteren dat op maximaal draagvlak kan rekenen van de uitvoerende partijen. Vervolgens zal na besluitvorming in de Ministerraad de Raad van State om advies worden gevraagd. Na advisering door de Raad van State kan het wetsvoorstel bij uw Kamer worden ingediend.

Ad 4) Reële tarieven afspreken

Ik wil in de Jeugdwet een artikel opnemen op grond waarvan we bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) regels kunnen stellen ten aanzien van reële tarieven die gemeenten met aanbieders afspreken. De grondslag voor deze AMvB is onderdeel van het *wetsvoorstel «Maatschappelijk verantwoord inkopen Jeugdwet en Wmo 2015»*. Dit wetsvoorstel is recent voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Daarnaast werken de Minister voor Rechtsbescherming en ik met de VNG, de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) en de Jeugdautoriteit aan het convenant continuïteit jeugdhulp. Daarbij kijken we of er naast de AMvB meer inzicht in tarieven gecreëerd kan worden.

Ad 5) Opdrachtgevers en opdrachtnemers informeren elkaar tijdig

De Minister van VWS neemt in het voornoemde *wetsvoorstel «Maatschappelijk verantwoord inkopen Jeugdwet en Wmo 2015»* een delegatiebepaling op (kan-bepaling) om zo nodig nadere regels te kunnen stellen aan een tijdige afronding van de inkoopprocedure. Dit zal worden afgestemd op de ervaringen met de door gemeenten ontwikkelde Norm voor Opdrachtgeverschap (waarin gemeenten hebben afgesproken dat zij zorgvuldigheidseisen bij de inkoop hanteren) en de verbeterde praktijk.

Ad 6) Versterken van inzicht en toezicht op zorg voor jeugdigen

De taken van de Jeugdautoriteit ga ik in de Jeugdwet verankeren, om het inzicht in de ontwikkeling van het jeugdhulplandschap te vergroten. Dat maakt het makkelijker voor gemeenten en regio's om hierop te sturen. Er wordt geregeld dat toezicht wordt gehouden op de naleving van governance verplichtingen van aanbieders en op de continuïteit van zorg, bijvoorbeeld als een inkoopprocedure niet tijdig wordt afgerond of bij acute continuïteitsproblematiek van instellingen. Bovendien wil ik meer inzicht in de uitvoering van wettelijke taken van gemeenten en jeugdre-

gio's om regie en samenhang in de zorg voor jeugdigen te organiseren en de transformatie te faciliteren.

De doorontwikkeling van de Jeugdautoriteit is in volle gang.²⁴ Zo is het Instellingsbesluit Jeugdautoriteit in september 2020 vastgesteld.²⁵ Dit besluit legt vast dat de Jeugdautoriteit zich onafhankelijk en onpartijdig opstelt ten aanzien van de positie en de belangen van gemeenten, aanbieders, de VNG, de BGZJ en het Rijk. Daarnaast is het Early Warning System van de Jeugdautoriteit verder ontwikkeld en heeft de Jeugdautoriteit haar eerste onderzoeksrapporten uitgebracht.^{26 27 28}

Ook het hierboven genoemde convenant continuïteit jeugdhulp is van belang. Daarbij maken de Minister voor Rechtsbescherming en ik samen met genoemde partijen afspraken over onze gezamenlijke inzet om reeds bepaalde stappen te zetten om de continuïteit van jeugdhulp, en van de uitvoering van kinderbeschermings-maatregelen en jeugdreclassering te borgen. In het convenant maak ik afspraken waar geen wetgeving voor nodig is, vooruitlopend op de wettelijke verankering van de Jeugdautoriteit. Daarbij is aandacht voor de rol en bevoegdheden van de Jeugdautoriteit en – in het verlengde hiervan – goed opdrachtgeverschap en goed opdrachtnemerschap. Wij streven ernaar om het convenant in het voorjaar van 2021 vast te stellen met de VNG en de BGZJ.

Ad 7) Taakvastheid verstevigen

Wat ik beoog is dat gemeenten een sterke en stabiele onderlinge samenwerking organiseren en intensief samenwerken met aanbieders om samen vanuit visie zorg te organiseren. Zodat kinderen en ouders nu en in de toekomst waar nodig op goede zorg en ondersteuning kunnen rekenen. Mede daarom voer ik samen met de Minister voor Rechtsbescherming en betrokken partijen het programma Zorg voor de Jeugd uit en werken we de komende maanden met de VNG en de BGZJ aan het reeds genoemde convenant continuïteit jeugdhulp.

Daarnaast werk ik in pilots «aan de slag» met een aantal regio's samen. Dit doen we in het kader van het wetsvoorstel «Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen». De betreffende regio's willen vooruitlopend op de wet werken aan regionale samenwerking. De afgelopen maanden is in drie regio's een scan uitgevoerd waarin ik met gemeenten en aanbieders heb gekeken naar onder meer de onderlinge samenwerking als opdrachtgevers en opdrachtnemers. In de pilots volg ik deze regio's de komende maanden bij het ontwikkelen van hun regiovisie, waarmee veel regio's met de Norm voor Opdrachtgeverschap aan de slag zijn. Lessen uit de bovenregionale afstemming worden breder gedeeld.

Ook werk ik met de betreffende regio's stap voor stap de AMvB Zorgvormen uit, waarin bepaald wordt welke zorg regionaal ingekocht en georganiseerd moet worden. Door de lagere regelgeving vooruitlopend op het wetsvoorstel met de praktijk te ontwikkelen sluit deze goed aan op de beoogde regelgeving en stimuleert deze om de gewenste ontwikkeling te realiseren.

²⁴ Kamerstuk 31 839, nr. 751

²⁵ Kamerstuk 31 839, nr. 750

²⁶ Kamerstuk 31 839, nr. 750

²⁷ Kamerstuk 25 295, nr. 543

²⁸ Kamerstuk 25 295, nr. 950

Verder ondersteunt het kabinet in samenwerking met de VNG gemeenten met het programma Democratie in Actie²⁹. Daarbij versterken we gemeenteraden met trainingen om hun rollen in te vullen en (lokale)democratische processen te versterken. Dat programma gaat breder dan enkel de controlerende rol, maar gaat bijvoorbeeld ook in op regionale samenwerking en hoe de raad daarin een rol kan nemen. Ook heeft de Minister van BZK een agenda in voorbereiding om raden (en staten) te versterken in hun rol.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis

²⁹ (<https://lokale-democratie.nl/cms/view/57979264/over-lokale-democratie>)